

**Cele strategiczne i operacyjne
oraz kierunki działań
wyznaczone na potrzeby
Strategii Rozwoju Gminy Charsznica
na lata 2026-2036**

Charsznica, październik 2025 r.

Struktura celów w strategii

Struktura celów strategii jest bezpośrednią odpowiedzią na analizę potencjałów i wyzwań. Cele strategiczne wyznaczono w ramach trzech kluczowych obszarów rozwoju.

Przyjęto założenie, że strategiczne wyzwania stojące przed samorządem gminy to zapewnienie w najbliższej dekadzie warunków do rozwoju, które można definiować jako odporność na czynniki zewnętrzne budowaną na wewnętrznych potencjałach gminy i jej mieszkańców.

Odporność ma na celu dostosowanie społeczności gminy, jej gospodarki (rolnictwo i przedsiębiorczość) infrastruktury, przestrzeni oraz ekosystemów do obecnych i przyszłych zmian społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Zdefiniowano następujące cele strategiczne:

Odporna społeczność – ograniczenie depopulacji i tempa starzenia się społeczeństwa oraz utrzymanie wysokiej jakości życia mieszkańców.

Odporna gospodarka – rozwój rolnictwa, przedsiębiorczości oraz efektywne gospodarowanie gminą.

Odporna przestrzeń – przestrzeń zagospodarowana w myśl zasady zrównoważonego rozwoju i wyposażona w funkcjonalną infrastrukturę.

Cel strategiczny **Odporna społeczność** koncentruje się na ograniczeniu depopulacji i utrzymaniu wysokiej jakości życia mieszkańców gminy Charsznica. Realizacja tego celu opiera się na zapewnieniu kompleksowego wsparcia na każdym etapie życia. Obejmuje to inwestycje w edukację i opiekę nad dziećmi i młodzieżą, takie jak optymalizacja sieci szkół, budowa hali sportowej czy rozwój zajęć dodatkowych. Kładzie również nacisk na stworzenie atrakcyjnej oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, m.in. poprzez rozbudowę GOK, tworzenie ścieżek rowerowych i miejsc spotkań. Wreszcie, celem jest zapewnienie efektywnej opieki zdrowotnej i społecznej, aktywizacja seniorów i osób z niepełnosprawnościami, a także integracja całej społeczności przy aktywnym udziale organizacji pozarządowych.

Cel strategiczny **Odporna gospodarka** obejmuje rozwój lokalnej gospodarki oparty na rolnictwie, przedsiębiorczości oraz efektywnym zarządzaniu gminą. Strategia zakłada pełne wykorzystanie potencjału rolnictwa i przetwórstwa, m.in. poprzez promocję lokalnych produktów, dalszy rozwój sztandarowej imprezy promocyjnej Małopolskie Dni Kapusty oraz wspieranie krótkich łańcuchów dostaw i agroturystyki. Kluczowe jest również tworzenie warunków dla rozwoju firm, udostępnianie terenów inwestycyjnych oraz współpraca z sąsiednimi samorządami, np. w ramach Parku Technologicznego. Osiągnięcie tego celu wymaga także sprawnego zarządzania gminą, co oznacza dbałość o finanse, podnoszenie kompetencji urzędników oraz rozwój e-usług.

Cel strategiczny **Odporna przestrzeń** skupia się na zagospodarowaniu przestrzeni gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zapewnieniu nowoczesnej i funkcjonalnej infrastruktury. Działania obejmują efektywne planowanie przestrzenne poprzez opracowanie Planu Ogólnego, który zrównoważy rozwój zabudowy z ochroną terenów rolniczych i przyrodniczych. Istotnym elementem jest świadoma polityka środowiskowa, w tym promocja OZE, optymalizacja gospodarki odpadami, ograniczenie niskiej emisji i rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury. Strategia zakłada również rozwój sprawnego systemu komunikacyjnego poprzez modernizację dróg, budowę ścieżek rowerowych i rozwijanie transportu zbiorowego, a także zapewnienie efektywnej gospodarki wodno-kanalizacyjnej w celu ochrony wód i racjonalnego gospodarowania ich ograniczonym zasobem, transformacji energetycznej gminy.

Zasady rozwojowe

Każdy z celów strategicznych wiąże się generalnymi zasadami i priorytetami, które powinny przyświecać w realizacji kierunków działań i projektów wynikających ze strategii.

Zasady priorytetowe w ramach celu strategicznego odporna społeczność:

- poszanowanie praw podstawowych,
- poszanowanie praw osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie dostępności do usług publicznych z uwzględnieniem standardów dostępności: architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej,
- walka z wykluczeniem społecznym,
- aktywizacja i integracja lokalnej społeczności,
- współpraca z mieszkańcami i współpraca instytucjonalna,
- zapewnienie fizycznego bezpieczeństwa mieszkańców (służby ratunkowe, obrona cywilna itp.).

Zasady priorytetowe w ramach celu strategicznego odporna gospodarka:

- koncentracja na generowaniu dochodów własnych samorządu (wpływy z podatku od nieruchomości, udziały w CIT i w PIT) poprzez tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i efektywnego rolnictwa,
- dbałości o lokalny rynek pracy, promocja kształcenia młodzieży w kierunkach odpowiadających na potrzeby rynku i kształcenie ustawiczne,
- wysokie standardy zarządzania gminą w obszarach zarządczym i finansowym,
- cyfryzacja usług publicznych,
- angażowanie mieszkańców w procesy zarządzania (informowanie, konsultowanie, współdecydowanie), ścisłą współpracę z innymi samorządami oraz partnerami: społecznymi (np. organizacje pozarządowe), gospodarczymi (np. lokalni przedsiębiorcy i potencjalni inwestorzy), publicznymi (np. samorząd województwa, administracja rządowa).

Zasady priorytetowe w ramach celu strategicznego odporna przestrzeń:

- budowanie świadomości klimatycznej mieszkańców (m.in. dzieci i młodzieży, przedsiębiorców, rolników),
- transformacja energetyczna – optymalizująca koszty funkcjonowania samorządu,
- ochrona zasobów środowiskowych gminy poprzez realizację celów środowiskowych wynikających z zasady „nie czynić poważnych szkód”, cele te obejmują:

1. **Łagodzenie zmian klimatu** – poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności emisji CO₂ (m.in.: wykorzystanie OZE, efektywność energetyczna).
2. **Adaptacja do zmian klimatu** – poprzez działania, które zapobiegają (ograniczają) ryzyka niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych warunków klimatycznych wywieranych na ludzi, przyrodę lub infrastrukturę (m.in.: podwyższone standardy projektowania, zielono-niebieska infrastruktura, monitoring zagrożeń klimatycznych).
3. **Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych** – poprzez dbałość o dobry stan i potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych i wód podziemnych (m.in.: efektywne systemy wodno-kanalizacyjne, zarządzanie wodą, retencja).
4. **Gospodarka w Obiegu Zamkniętym** – poprzez efektywne wykorzystanie materiałów/zasobów naturalnych (m.in.: efektywne gospodarowanie zasobami, recykling, większa trwałość produktów, większe wykorzystanie surowców wtórnych).
5. **Zapobieganie zanieczyszczeniu powietrza, wody lub ziemi i jego kontrola** (m.in.: poprawa jakości powietrza, wody, gospodarka odpadami zwłaszcza szkodliwymi).
6. **Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów** (m.in.: zrównoważone użytkowanie gruntów, właściwa gospodarka leśna).

Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny 1. Odporna społeczność – ograniczenie depopulacji i tempa starzenia się społeczeństwa oraz utrzymanie wysokiej jakości życia mieszkańców.

Cele operacyjne:

- 1.1 Zapewnienie warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży poprzez efektywną **opiekę i edukację** – żłobki, przedszkola, szkoły, zajęcia dodatkowe
- 1.2 Atrakcyjna oferta dla mieszkańców w zakresie **kultury, rekreacji i sportu**
- 1.3 Efektywna **ochrona zdrowia i opieka społeczna**
- 1.4 Aktywizacja i opieka nad **seniorami** oraz osobami z niepełnosprawnościami poprzez rozwój programów aktywizacyjnych, opiekuńczych oraz zapewnienie dostępności infrastruktury i usług publicznych
- 1.5 **Integracja mieszkańców** gminy z wykorzystaniem potencjału organizacji pozarządowych

Cel strategiczny 2. Odporna gospodarka – rozwój rolnictwa, przedsiębiorczości oraz efektywne gospodarowanie gminą.

Cele operacyjne:

- 2.1 Wykorzystanie potencjału lokalnego **rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego**
- 2.2 Wsparcie **rozwoju przedsiębiorczości** i budowanie postaw przedsiębiorczych
- 2.3 Efektywne **zarządzanie gminą**
- 2.4 Rozwój **współpracy** samorządu gminnego na płaszczyźnie lokalnej, powiatowej, regionalnej

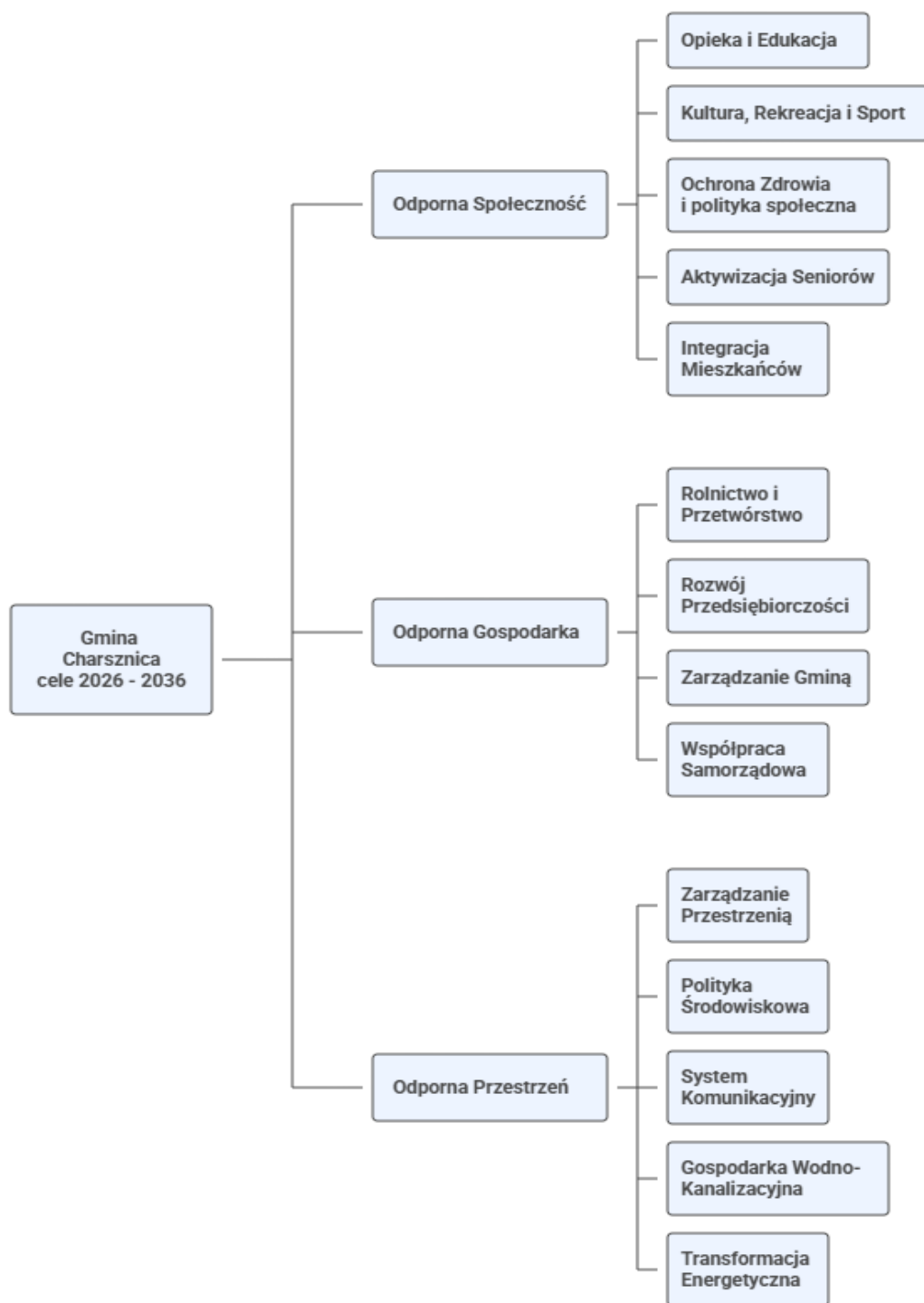
Cel strategiczny 3. Odporna przestrzeń – przestrzeń zagospodarowana w myśl zasady zrównoważonego rozwoju i wyposażona w funkcjonalną infrastrukturę.

Cele operacyjne:

- 3.1 Efektywne **zarządzanie przestrzenią** w celu zachowania ładu przestrzennego i funkcjonalnej infrastruktury technicznej
- 3.2 Świadoma **polityka środowiskowa** mająca na celu ograniczanie wpływu na klimat i adaptację do zmian klimatu
- 3.3 Sprawny **system komunikacyjny** (drogi, parkingi, transport zbiorowy) zwiększający mobilność mieszkańców
- 3.4 **Gospodarka wodno-kanalizacyjna** zapewniająca ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich efektywne wykorzystywanie
- 3.5 **Transformacja energetyczna** jako narzędzie optymalizacji kosztów działania samorządu

Struktura celów strategicznych i operacyjnych:

Wyzwania
Społeczne

Problemy związane z demografią,
opieką i integracją społeczną

Kierunki działań

Cel Strategiczny 1

Odporność społeczna – ograniczenie depopulacji i tempa starzenia się społeczeństwa oraz utrzymanie wysokiej jakości życia mieszkańców.

Cel operacyjny 1.1

Zapewnienie warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży poprzez efektywną opiekę i edukację – żłobki, przedszkola, szkoły, zajęcia dodatkowe

- Optymalizacji sieci placówek szkolnych w odpowiedzi na zmiany demograficzne
- Zapewnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej na wysokim poziomie
- Zapewnienie odpowiedniego standardu infrastruktury i wyposażenia obiektów
- Budowa hali sportowej w Tczycy
- Termomodernizacja obiektów edukacyjnych
- Rozwój kompetencji dzieci i młodzieży w szczególności w zakresie umiejętności społecznych oraz skutecznego uczenia się
- Poszerzanie oferty zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży: edukacyjnych, sportowych, artystycznych
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego i doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży,
- Rozwój programów i placówek działających w obszarze opieki nad dziećmi i ich rozwoju
- Podwyższanie kwalifikacji kadry pedagogicznej
- Promowanie koncepcji kształcenia ustawicznego

Cel operacyjny 1.2

Atrakcyjna oferta dla mieszkańców w zakresie kultury, rekreacji i sportu

- Dalsze poszerzanie oferty Gminnego Ośrodka Kultury
- Budowa sali widowiskowej na potrzeby Gminnego Ośrodka Kultury
- Ochrona materialnego (zabytki) niematerialnego (tradycje) dziedzictwa gminy
- Promocja istniejącej ścieżki rowerowej do Miechowa oraz budowa ciągów pieszo-rowerowych uzupełniających sieć komunikacyjną w gminie
- Wyznaczenie punktów widokowych na terenie gminy, budowa wieży widokowej
- Rozwój klubu sportowego SPARTAK oraz modernizacja stadionu sportowego
- Wykorzystanie gminnego terenu przy zalewie na cele rekreacyjne
- Działania na rzecz ochrony bioróżnorodności oraz edukacji przyrodniczej połączone z rekreacją – ścieżki edukacyjne
- Opracowanie i oznaczenie szlaku rekreacyjno-turystycznego na terenie gminy
- Tworzenie plenerowych miejsc spotkań dla mieszkańców (m.in. ławki, wiaty grillowe itp.)
- Modernizacje boisk sportowych oraz placów zabaw m.in. w Miechowie-Charsznicy oraz w Tczycy, budowa placu zabaw w Chodowie
- Stworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji, altany i siłownie zewnętrzne
- Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych

Cel operacyjny 1.3

Efektywna ochrona zdrowia i opieka społeczna

- Zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy na wysokim poziomie
- Realizacja programów prozdrowotnych
- Wsparcie mieszkalnictwa - kontynuacja wdrażania programu SIM
- Efektywna opieka społeczna, wysokiej jakości usługi społeczne, wdrażanie innowacji społecznych, rewitalizacja społeczna
- Wsparcie deinstytucjonalizacji opieki

Cel operacyjny 1.4

Aktywizacja i opieka nad seniorami oraz osobami z niepełnosprawnościami poprzez rozwój programów aktywizacyjnych, opiekuńczych oraz zapewnienie dostępności infrastruktury i usług publicznych

- Rozwój wsparcia seniorów i osób potrzebujących m.in. poprzez Środowiskowy Dom Samopomocy, Zakład Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej
- Rozwój programów opieki środowiskowej, w tym opieka wytchnieniowa
- Podnoszenie kompetencji cyfrowych seniorów, edukacja w zakresie przeciwdziałania oszustwom
- Zapewnienie dostępności architektonicznej, informacyjnej i cyfrowej, w szczególności usuwanie barier architektonicznych, transportowych i innych, które utrudniają dostępność do infrastruktury oraz przestrzeni publicznych

Cel operacyjny 1.5

Integracja mieszkańców gminy z wykorzystaniem potencjału organizacji pozarządowych

- Imprezy lokalne – sportowe – m.in. maraton rowerowy, rekreacyjne – m.in. Dzień Dziecka, Biesiada, imprezy sołeckie, kulturalne – przegląd bluesowy itp.
- Rozwój świetlic wiejskich, domów ludowych i remiz OSP jako miejsc integracji i aktywizacji lokalnej społeczności oraz budowa świetlicy przy stadionie sportowym w Charsznicy
- Budowanie umiejętności i kwalifikacji mieszkańców w zakresie kompetencji społecznych, cyfrowych oraz zawodowych
- Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w gminie w ramach corocznych Programów Współpracy OSP, KGW, klub sportowy, lokalne stowarzyszenia
- Współpraca przy pozyskiwaniu środków z Lokalnej Grupy Działania „Północna Małopolska”

Cel priorytetowy w ramach obszaru:

Spowolnienie niekorzystanych zmian demograficznych w postaci depopulacji i szybkiego starzenia się społeczności gminy

Wyzwania
Gospodarcze

Kwestie dotyczące dochodów,
zatrudnienia i rozwoju
przedsiębiorczości i rolnictwa

Cel Strategiczny 2

Odporność gospodarcza – rozwój rolnictwa, przedsiębiorczości oraz efektywne gospodarowanie gminą.

Cel operacyjny 2.1

Wykorzystanie potencjału lokalnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego

- Małopolskie Dni Kapusty – dalszy rozwój imprezy i promocja produktów lokalnych
- Szkolenia, doradztwo, promocja kooperacji rolników – krótkie łańcuch dostaw, zrównoważone rolnictwo, współpraca z instytucjami rolniczymi m.in. Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR).
- Ochrona bioróżnorodności na terenach rolniczych (ochrona zadrzewień i zakrzewień śródpolnych)
- Agroturystyka, gospodarstwa opiekuńcze, zagrody edukacyjne, turystyka wiejska
- Przeciwdziałanie rozdrobnieniu areалу rolnego poprzez scalenia
- Promocja lokalnych rolników i przetwórców
- Zapewnienie infrastruktury technicznej na potrzeby rolnictwa

Cel operacyjny 2.2

Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i budowanie postaw przedsiębiorczych

- Udostępnienie terenów o przeznaczeniu pod działalność gospodarczą
- Tworzenie warunków do zakładania i rozwoju działalności gospodarczej m. im przy wsparciu środków z LGD „Północna Małopolska”
- Zapewnienie infrastruktury technicznej na potrzeby przedsiębiorców
- Wsparcie rozwoju usług okołorolniczych
- Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie promocji
- Rozwój turystyki wiejskiej, ekoturystyki – współpraca z powiatem w zakresie oferty turystycznej
- Współpraca z powiatem i lokalnymi samorządami w zakresie Parku Technologicznego w Książu Wielkim – nowe miejsca pracy
- Zajęcia dodatkowe dla dzieci z zakresu przedsiębiorczości
- Zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców, w tym promocja aktywności zawodowej w okresie senioralnym

Cel operacyjny 2.3

Efektywne zarządzanie gminą

- Utrzymanie dobrej kondycji finansowej budżetu gminy
- Budowa siedziby urzędu gminy
- Zapewnienie dostępności architektonicznej, informacyjnej i cyfrowej w gminie i jej jednostkach
- Działania z zakresu obrony cywilnej – infrastruktura, szkolenia, współpraca służb

- Podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych, radnych i sołtysów
- Komunikacja Urzędu Gminy z mieszkańcami – media społecznościowe, strona internetowa, bezpośrednie spotkania
- Rozwój e-usług i cyfryzacja urzędu, wykorzystanie sztucznej inteligencji

Cel operacyjny 2.4

Rozwój współpracy samorządu gminnego na płaszczyźnie lokalnej, powiatowej, regionalnej

- Współpraca z powiatem miechowskim oraz sąsiednimi gminami w zakresie wspólnej realizacji projektów, centrów usług wspólnych, dróg powiatowych, scaleń, promocji gospodarczej, wypracowania produktu turystycznego
- Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Północna Małopolska” w zakresie wsparcia realizacji lokalnych projektów z sektora publicznego, społecznego i prywatnego
- Współpraca w ramach Klastra Energii – działania w zakresie transformacji energetycznej, w tym produkcji energii z OZE
- Współpraca z administracją regionalną samorządową (Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego) i rządową (Małopolski Urząd Wojewódzki)
- Aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach, związkach gmin itp.

Cel priorytetowy w ramach obszaru:

Rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy

Wyzwania Przestrzenno- Środowiskowe

Problemy związane z
infrastrukturą, środowiskiem i
dostępnością

Cel Strategiczny 3

Odporność przestrzenna – przestrzeń zagospodarowana w myśl zasady zrównoważonego rozwoju wyposażona w funkcjonalną infrastrukturę.

Cel operacyjny 3.1

Efektywne zarządzanie przestrzenią w celu zachowania ład przestrzennego i funkcjonalnej infrastruktury technicznej

- Opracowanie i przyjęcie Planu Ogólnego
- Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni – rolnictwo, zabudowa mieszkaniowa, działalność gospodarcza, wypoczynek i rekreacja,
- Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, ochrona obszarów Natura 2000
- Kontynuacja scaleń i zagospodarowania poscaleniowego razem z powiatem

Cel operacyjny 3.2

Świadoma polityka środowiskowa mająca na celu ograniczanie wpływu na klimat i adaptację do zmian klimatu

- Budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez programy edukacyjne zwłaszcza skierowane do młodych
- Promocja OZE i efektywności energetycznej
- Promocja Gospodarki w Obiegu Zamkniętym
- Ochrona bioróżnorodności i ekosystemów w tym obszarów chronionych
- Optymalizacja systemu zbiórki odpadów
- Utylizacja azbestu oraz utylizacja uciążliwych odpadów rolniczych
- Likwidacja dzikich wysypisk
- Ograniczenie niskiej emisji – wymiana kotłów
- Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury

Cel operacyjny 3.3

Sprawny system komunikacyjny (drogi, parkingi, transport zbiorowy) zwiększający mobilność mieszkańców

- Utrzymanie wysokiego standardu sieci drogowej, remonty dróg gminnych, współpraca z powiatem w zakresie modernizacji dróg powiatowych
- Budowa ciągów pieszo-rowerowych o funkcjach komunikacyjnych i rekreacyjnych
- Energooszczędne oświetlenie uliczne podnoszące bezpieczeństwo
- Elektryfikacja transportu dzieci do szkół – zakup autobusu elektrycznego
- Rozwój we współpracy z powiatem i województwem systemu transportu zbiorowego
- Współpraca w zakresie modernizacji dróg powiatowych z powiatem miechowskim
- Poprawa bezpieczeństwa (m.in. inteligentne przejścia dla pieszych, oznakowanie, oświetlenie, monitoring)

- Zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu i podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców
- Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Cel operacyjny 3.4

Gospodarka wodno-kanalizacyjna zapewniająca ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich efektywne wykorzystywanie

- Remont sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- Remont ujęć wody, wykonanie nowych odwiertów
- Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej
- Optymalizacja zużycia wody – m.in. wymiana wodomierzy, *smart metering*
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji
- Remont, modernizacja oczyszczalni ścieków
- Nadzór nad gospodarką ściekową – szamba, przydomowe oczyszczalnie ścieków
- Zarządzanie wodą
- Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
- Przeciwdziałanie suszy, retencjonowanie wody
- Zrównoważone wykorzystanie wody na cele rolnicze
- Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie gminy

Cel operacyjny 3.5

Transformacja energetyczna jako narzędzie optymalizacji kosztów działania samorządu

- Ograniczenie niskiej emisji – wymiana pieców, budowa instalacji OZE
- Montaż instalacji OZE na ujęciach wody
- Budowa stacji ładowania samochodów elektrycznych
- Stworzenie warunków do rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii (farmy PV, biogazownie, turbiny wiatrowe itp.)
- Oświetlenie uliczne LED
- Systemy zarządzania energią
- Edukacja środowiskowa, promocja transformacji energetycznej i postaw proekologicznych, akcje środowiskowe w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży

Cel priorytetowy w ramach obszaru:

Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej